

[Socialministeren]

ønsker, at der skal være en mulighed for gradvis tilbagetrækning, også er reel.

Fru Birthe Hansen og hr. Tinning var inde på nogle synspunkter om – det var det, jeg opfattede som den konkrete hovedindvending – at det skulle være en ret. Nu er det jo sådan, at hvis vi herfra skulle til direkte at fastsætte det som en ret, ville vi i høj grad gribe ind i noget af det, som man i organisationerne og på den enkelte virksomhed betragter som noget af det, man mener at man selv kan tale sig til rette om. Det, jeg har sagt om det, er, at jeg mener ikke, det ville være klogt, om regeringen eller folketinget på nuværende tidspunkt begyndte at gribe nøje ind i det aftalesystem, der er for så vidt angår arbejdstider, hvad enten vi taler overenskomstsmæssigt eller om den enkelte arbejdsplads. Selvfølgelig vil vi da følge med i – det vil folketinget, det vil jeg, og det vil befolkningen også – hvilke muligheder der så bliver for at få denne deltidsbeskæftigelse. Inden for det offentlige arbejdsmarked er der jo ikke nogen forhindringer, sådan som systemerne er i dag, og inden for store dele af det private arbejdsmarked er der heller ikke, men det er jo rigtigt, at der inden for visse dele af det private arbejdsmarked er nogle formelle forhindringer for deltidsbeskæftigelse. Derfor skal det da heller ikke skorte på opfordringer til, at man også får forbedret disse muligheder, sådan at muligheden for at få den nødvendige deltidsbeskæftigelse for så bred en kreds som muligt bliver en realitet. Men derfra og til, at vi på nuværende tidspunkt skulle gribe ind aftalemæssigt eller på den enkelte arbejdsplads, tror jeg ikke det ville være fornuftigt at gå. Jeg tror ikke engang, man ville fremme hele filosofien og holdningen bag et tilbud, bag en mulighed for en gradvis tilbagetrækning, hvis man brugte den fremgangsmåde.

Det, jeg har lagt vægt på ved fremsættelsen af dette lovforslag, er at give mennesker nogle valgmuligheder. Det er ikke et spørgsmål om at afskaffe efterlønnen, som nogle har nævnt. Det er et spørgsmål om at give nogle flere valgmuligheder til mennesker, der ønsker at tilrettelægge deres tilværelse. Nogle ønsker at holde helt op, så hurtigt de kan, så tidligt de kan. Nogle vil måske gerne blive ved, også meget længere, end de kan i dag. Men så er der også nogle, der godt vil have mulighed for at tilrettelægge tingene lidt me-

re fleksibelt, som vil have mulighed for at sige: jeg vil godt forberede mig på min pensionisttilværelse. Eller: jeg synes faktisk, at jeg i stedet for at gå på efterløn godt vil blive ved med at have en tilknytning til en arbejdsplads, ikke bare af arbejdsmæssige grunde, men også fordi det er med til at give mig et engagement og et fællesskab.

Derfor mener jeg, at det, der er vigtigt, når vi skal diskutere dette forslag – og det er det, jeg håber kan være grundlaget, og som sådan set også er et spørgsmål til socialdemokraterne – er, at vi tager udgangspunkt i det enkelte menneske.

Så mener jeg da nok, at vi kan finde nogle teknisk-administrative regler, der tager højde for kontrol af det ene og det andet. Jeg går altså også ud fra, at det skal være fleksibelt. Men kunne vi ikke godt – det er så det, jeg beder om – tage udgangspunkt i det enkelte menneske og dets ønsker og behov og ikke nødvendigvis i nogle systemer eller nogle organisationer? Jeg skal absolut ikke forklejne organisationers synspunkter, men jeg tror ikke, det kan være hr. Erik B. Smiths mening, at vi skal udelukke nogle mennesker fra nogle muligheder, fordi vi måske ikke kan få det lige præcist sådan, som LO ønsker det på nuværende tidspunkt. Stadig væk har jeg lidt svært ved at se, hvad det i virkeligheden er, de ønsker, når nu hr. Erik B. Smith selv har nævnt LOs reaktioner over for dette forslag.

Lad mig til sidst nævne ordningen for de selvstændige. Den skal man ikke lægge så meget mystik i. Om det står det ene eller det andet sted, skal ikke komme an på mig, men baggrunden for, at det er formuleret på den måde, er, at som udgangspunkt skal loven fastsætte, at det omfatter både lønmodtagere og selvstændige. Det er der ingen der skal, om jeg så må sige, kunne løbe fra.

Så er der brug for nogle tekniske tilpasninger, og bare for at tage ét eksempel, så er tilknytningen til arbejdsmarkedet jo baseret på tilknytningen til ATP, og den kan man selvsagt ikke bruge for selvstændige. Det vil sige, at så må vi bruge et andet praktisk kriterium for tilknytningen til arbejdsmarkedet. Hvis man synes, det er sjovere, at det står i loven, kan jeg såmænd ikke se, at vi skal tage den store principielle diskussion om det. Jeg nævner det kun som et eksempel på – nu da der ikke kan være en hel masse politik i